

Зам.-председателят на БНД Лидия Шулева:

Всеки вторник кабинетът с отчет за екшън плана

Нямаме място на
улицата, ще критикуваме
властта в парламента

в. Труд, 10 септември 2008 г.

- Вече сме на старта на есенната парламентарна сесия. Проблемите на България или предизборните заигравания ще бъдат приоритет за депутатите, г-жо Шулева?
- Аз съм изключително разтревожена от това, което се случва в България. Пред страната стоят изключително остри проблеми, свързани с нейния европейски път, с икономическото и социалното развитие. Те за съжаление продължават да не намират решение. Нещо повече - в последните месеци, особено в последните дни, се демонстрира тревожна подмяна на основния дневен ред на обществото.
- Какво имате предвид?
- В края на лятната сесия ние получихме изключително остър доклад от ЕК. Основната критика бе за липсата на напредък в сферите правосъдие и вътрешен ред - борбата с организираната престъпност, корупцията, конфликтът на интереси и т. н. Получихме и най-големите зашеметяващи санкции от страна на ЕС със спирането на европейски средства. Вместо това да бъде основен дневен ред на обществото и всеки ден правителството да дава отчет какво е свършило за решаване на тези проблеми, ние се занимаваме как да разпределим една торба с пари.
- Но това ще резонира на предстоящите избори и вие добре го знаете.
- Права сте, част от опозицията и управляващите стартираха предизборната си кампания. Едните с идеята, че са монолитно споени от едни пари, които здраво стискат и с които искат да си купят вот, а другите с идеята, че може да пропукат това харгиено парично единство и да свалят правителството, та да дойдат те на власт. Всичко това обаче не отговаря на основния проблем пред страната - как ще възстановим сриналото доверие пред ЕС? Как ще оправим този ужасен имидж пред Европа, който получихме, вследствие това управление?
- Е, как?
- Това е задължение на управляващите, а пък ние сме подготвили и утре (днес сряда - б.а.) внасяме проект за решение на Народното събрание, с което искаме да се въведе извънреден парламентарен контрол. Той трябва да визира само изпълнението на т. нар. екшън план на правителството за преодоляване изоставането ни по европейските проекти и програми. Защото какво се получи? През януари бе приет подобен план от кабинета, но тъй като не се осъществяваше никакъв контрол върху него, през юли вместо да имаме напредък, ние показвахме изоставане и бяхме шамаросани от ЕС. Опасявам се, че сега ще се случи същото, защото Брюксел вече ни казва - това е повече план, отколкото екшън. Това е основният проблем на управлението - имаме безброй планове, намерения, стратегии и... никакво действие. Затова ние, от БНД, като категорична опозиция, смятаме, че правителството трябва да дава всяка седмица отчет какво е свършило.
- Има ли вече пропуснати срокове в екшън плана?
- Има, разбира се, но никой не говори за това. Трябваше да бъде създадено специализирано звено за борба с организираната престъпност. Срокът изтича на 15 септември. Да сте видели в дневния ред на правителството това да се разисква?
- Но ние имаме информация, че такова звено е създадено със заповед на главния прокурор Борис Велчев още в края на миналия месец.
- Това не е отразено в плана.
- Може би защото то е секретно, за да не се упражнява натиск върху служителите му.
- Дори и така да бъде, в Брюксел трябва да знаят това. Втора важна задача пред ЕС бе да се изработи проектозакон за изменение на Закона за съдебната власт, който да позволи контрол и на Инспектората върху корупцията в съдебната система. Да сте чули това да е гласувано в правителството? Аз като народен представител искам прозрачност и отчет. Тогава ще се види доколко е искрено управляващото мнозинство, вкл. вицепремиерът Пругчиева, когато на вота на недоверие обвиниха опозицията, че не е активна и не оказва нужния парламентарен контрол върху правителството. Или това е лицемерно поведение. Ето нашия отговор - нека парламентът да работи извънредно, ние не се страхуваме от работа - във вторник ще се занимаваме с

изпълнението на екшън плана, който е от 86 точки в 350 страници, в сряда и четвъртък ще приемаме закони, а в петък ще е редовният парламентарен контрол по всички секторни политики. Възстановяването на доверието към България е важно за всеки български гражданин, а не за отделните партии. Защото критики, улични протести, демонстрации - добре, но за нас демокрацията в България е нарушена, щом липсва механизъм за реален контрол. Просто управляващите не допускат коректив. И така превръщат властта в самоцел, на което сме свидетели сега. Това не е демокрация. А шамарът на ЕС още кънти в ушите ни!

Разбирате ли колко жалко е положението в страната в момента? Ние сме в криза. И това всички трябва да го разберат. Виждате, че по улиците пак започна да се води гангстерска война. Това ще доведе до намаляване на преките чуждестранни инвестиции. Този процес вече е факт. Само за първите три месеца те паднаха с 15 %. Съчетано със световната финансова криза, това започва да дърпа икономиката назад. И неминуемо ще се отрази на живота на обикновения човек.

- Следващият доклад трябва да дойде през ноември, ще успеем ли да преобърнем настроенията срещу нас в ЕС.

- Следващият доклад е през януари 2009-а (ноември-декември тук ще са експертите, които ще го пишат), той ще е междинен. А основният доклад ще е през юли 2009-а. Всички виждаме, че администрацията има огромен проблем. Тя произвежда купища хартия: планове, стратегии, проекти. И от тази хартия ние като че ли не можем да си подадем главата и да направим две крачки напред. Това е ужасяващо! Вместо да се опитаме да решим този проблем, ние вече две седмици се занимаваме колко души, стари партийни секретари, да бъдат пратени на море и как да ги изберем.

- Всяка година парите от излишъка се превръщат в политически аргумент. Вие, като управляващи в предишния мандат, усвоихте лошия пример от Костов и също пръскахте предизборно пари за чешмички и алеи на влюбените. Сега на какво основание критикувате?

- Планирането на бюджетните излишъци не е нещо, с което един финансов министър може да се гордее, който и да е той. Защото това означава, че неправилно се планират приходите в държавата. Сметчаващите обстоятелства за нас по време на предишното управление бяха натискът на МВФ за високо ниво на излишъка. Не забравяйте, че ние заварихме дефицити в бюджета, които след година успяхме да балансираме, а след това да реализираме и бюджетен излишък. МВФ ни налагаше силна рестриктивна политика по отношение на приходите, която водеше до излишък. Но аз винаги съм смятала, че ние трябва да вървим към намаляване разходната част на бюджета. В момента тя е изключително голяма. Този огромен излишък е израз на лошо планиране и раздаването му ще доведе до неефективни резултати. Защото вместо да се чудим как едни иззети в повече пари да ги раздадем, те щяха да си останат при хората и при фирмите, които по-добре от правителството знаят какво да ги правят.

- Но някои казват, че големият излишък дойде от приходите от плоския данък, който бе въведен за първи път тази година.

- Излишъкът има две съставки. Първата е по-малко разходи. В случая те се дължат на неусвояване на националното съфинансиране по спрените европейски проекти. България имаше заделени в бюджета около 500-600 милиона за национално съфинансиране на програмите, които ЕС спря. Тези неусвоени пари формират част от бюджетния излишък. На второ място се наблюдава нещо изключително тревожно. В бюджета има заложен инвестиционни проекти, които не се случват. Какво означава това? Липса на компетенции, на капацитет да направиш проекти, да организираш търгове, да започнеш усвояване и т. н. Тоест ти планираш едни пари, после те остават неусвоени, защото си некадърен да ги усвоиш, а сега ще ги раздаваш на калпак? Това най-малкото е глупаво! Иначе права сте, че плоският данък довежда до повече приходи. Но ние имаме и т.нар. данък инфлация. Затова правителството иска да го компенсира с коледна надбавка. Която пък ще надуе още повече инфлацията и ще създаде демотивация у работещите да се плащат данъци. Защото едно е ти да знаеш, че твоите пари отиват за силна полиция, за учителите и лекарите, друго е да знаеш, че ще се раздадат по 100 на едни групи хора или по 200 лева на други. Утре някои ще си кажат: "О, така ли, аз защо да плащам данък тогава?"

- Какво ще бъде вашето опозиционно поведение, ще излезете ли на улицата?

- Ние на улицата нямаме място. Нашето място е в парламента, когато трябва да се осъществява парламентарен контрол и ние няма да се лишим от тази инструмент за натиск върху управляващите.